

راهنمای فعالیت

راه پروان

مربیان تخصصی مادر و کودک

- ویژه فعالان مردمی اربعین حسینی •

———— نسخه تلفن همراه ————

تهیه شده در دبیرخانه هوای مادری
سازمان تعلیم و تربیت کودک

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست

۳

بخش اول: مقدمه

۵

۱. ضرورت و نقش فعالان اربعین

۶

۲. نقش‌های پیشنهادی کنشگران

۱۰

۳. لوازم مورد نیاز

۱۳

۴. اصول کنشگری برای کودکان

۱۶

بخش دوم: پیشنهادات اختصاصی نقش‌ها

۱۶

۱. پیشنهادات برای صحنه‌گردان

۲۱

۲. پیشنهادات برای قصه‌گردان

۲۶

۳. پیشنهادات برای بازی‌گردان

۳۱

۴. پیشنهادات برای خلاق باشی

۳۳

۵. پیشنهادات برای نقاش باشی

۳۴

۶. پیشنهادات برای عکاس باشی

۳۵

۷. پیشنهادات برای عمویادگار

قدمه

«امروز هدف هر مسلمان باید ایجاد تمدن اسلامی باشد. اگر ظرفیت های کشورهای اسلامی مجتمع بشود، آن وقت تمدن عظیم اسلامی را به جوامع عالم نشان خواهد داد. راه پیمایی اربعین میتواند یک وسیله گویایی برای تحقق این هدف باشد.» مقام معظم رهبری ۹۸/۰۶/۲۷

طبق فرموده رهبری، اربعین نه یک راهپیمایی معمولی، که یک ابزار گویای جهانی است که هر مسلمان و بعد مسیحی و ... را، از هر گوشه دنیا در دل خود جای میدهد و ما را به تمدن اسلامی نزدیک میکند.

اما چگونه؟ یک چنین رزمایش میلیونی، چگونه میتواند بستر ساز تمدنی باشد؟ طبق فرمایش رهبری: «منابع انسانی، زیرساخت هر تمدنی به شمار میرود و برپا کنندگان تمدن نوین اسلامی نسلی هستند که اکنون در اختیار معلم ها قرار دارند.»

در مجموع با وجود اینچنین جایگاهی برای اربعین حسینی، و وجود تعداد زیادی از کودکان ایرانی و عراقی در جای جای مسیر، میطلبد که توجه ویژه تری به اربعین

و ابعاد مختلف آن از جمله ابعاد تربیتی و فرهنگی آن داشته باشیم. چرا که چنین فرصت عظیمی برای تربیت نسل آینده تمدن ساز در اربعین وجود دارد، اما چه حیف که آن طور که باید به این مسئله توجه کافی نداشته ایم. چه درس های انسان ساز و تربیت کننده ای برای کودکان در این سفر وجود دارد که باید به آن توجه، و برای آن طراحی و برنامه ریزی کرد.

با این اوصاف بر آن شدیم تا برای شما دغدغه مندان و فعالان اربعین که عاشقانه کوله خود را بر دوش گذاشته و راهی سفر عشق میشوید، اما نمیخواهید ساده از کنار این فرصت های تربیتی و انسان ساز عبور کنید، در حد وسیع، پیشنهاداتی را به شما ارائه کنیم.

امید که این ذره تلاش ما به آستان کربایی شان رسد و مقبول افتد

ان شاءالله

ضرورت و نقش فعالان اربعین

طبق آخرین آماري که سال ۹۸ اعلام شده است، ۱۹۸ هزار نفر از زائران اربعين را کودکان و خردسالان کم‌تر از یک تا ۱۰ سال را تشکیل داده‌اند.

قریب ۲۰۰ هزار نفر کودک در این سفر پر مشقت حضور دارند، آیا میتوان چنین نعمت و فرصت عظیم فرهنگی تربیتی را نادیده گرفت؟!

پس در نتیجه از مربیان، معلمان، و فعالان عرصه تعلیم و تربیت کودک انتظار می‌رود که برای بهره‌مندی از آثار تربیتی این سفر، برنامه داشته باشند.

هرساله تعدادی موبک مادر و کودک در مسیر اربعین حضور دارند و برنامه‌های تخصصی- برای مادران و کودکان تدارک دیده‌اند. که در **بسته تخصصی-**

موبکستان (موبک مادر و کودک) به تبیین ضرورت، تعریف، اهداف و ارائه پیشنهادات متناسب با ظرفیت موبک داران، پرداخته شده است.

(برای دریافت بسته موبکستان به کانال هیأت و کودک به نشانی

@heyatkoodak مراجعه بفرمایید)

در این بسته قصد داریم برای شما فعالان مستقل یا به عبارتی خادم های سیار، به ارائه پیشنهادات، ابزار و محتوای مناسب برای کنشگری در میان کودکان بپردازیم.

سعی کرده ایم برای سهولت کار، نقش های مختلفی برای فعالان در نظر بگیریم و برای هر نقش کوله ای از ابزارها و محتویات لازم را پیشنهاد دهیم.

نقش های پیشنهادی کنشگران

۱. قصه گردان

برای کسانی که قصد دارند از هنر روایت و قصه خوانی برای کودکان استفاده کنند. پرده خوانی، قصه گویی و نمایش عروسکی و فعالیت هایی ازین دست از ابزارهای مناسب این کوله پشتی هستند.

۲. صحنه‌گردان

کسانی که قصد دارند، با کمترین امکانات برای دقایقی کودکان را در گوشه ای از مسیر جمع کنند و برایشان یک اجرای اختصاصی از مسابقات و بازی های گروهی و سرود و ... برونند.

۳. بازی‌گردان

برای آن دسته از فعالان که علاقه دارند کودکان را درگیر بازی های مختلف فکری و حرکتی کنند تا هم دقایقی را به بازی و سرگرمی بپردازند و خستگی در کنند و هم بسیاری از مهارت های فکری، اخلاقی و رفتاری را یاد بگیرند.

۴. نقاش باسی

این نقش نیز برای فعالانی مناسب است که رابطه خوبی با دنیای رنگ ها دارند و می توانند مدت زیادی با بچه های به رنگ آمیزی و نقاشی بپردازند و در این حین اتفاقاتی آموزنده را برای کودکان رقم بزنند.

۵. فرق باشی

این نقش نیز برای فعالانی است که به انواع هنر های دستی از جمله کاردستی، اوربگامی و ... انواع ساختن علاقه دارند. و میتوانند به روحیه سازنده و خلاق بودن را در کودکان پیگیری کنند.

۶. عکاس باشی

برای دوستداران عکاسی که علاقه دارند تا هیچ کدام از لحظه های بی نظیر اربعین را که کودکان در آن نقش پررنگی دارند، از دست ندهند.

۷. عمو یا دایه

عمو یا دایه برای همه ما آشناست. آن مهربانی که نمیتواند ساده از کنار کودکان عبور کند و تحفه ای برایشان از کوله اش نداشته باشد. کودکان ایرانی و حتی عراقی که در حال خدمت رسانی به زائرین هستند هیچ وقت هدیه های ماندگار عمو یا دایه را فراموش نمیکند!

نکته:

شما بسته به ظرفیت و شرایط خود میتوانید یک تا چندتا از این نقش ها را انتخاب کنید. اگر بتوانید گروهی بشوید که هرکدام یک یا دوتا از این نقش ها را به عهده بگیرید، میتواند تاثیرگذاری بهتر و برنامه ای جامع تر برای کودکان اجرا کنید.

لوازم مورد نیاز

الف) کوله مناسب

کوله ای که انتخاب می شود باید هم سبک باشد و هم جادار. برخی از کوله هایی استفاده می کنند که علاوه بر بندهای روی دوش، یک بند برای دور کمر دارد. این قابلیت باعث می شود فشار کمتری به شانه ها وارد شود و کوله آویزان نباشد. بند کوله نباید بسیار محکم یا آویزان باشد. باید مطابق فیزیک بدن فرد، طول بندها تنظیم شود تا باعث افتادگی شانه و خستگی زودرس نشود. کوله ای که انتخاب می کنید نه باید خیلی کوچک باشد و نه خیلی بزرگ! کوله های بزرگ باعث خستگی و گرفتگی عضلات می شوند و ادامه مسیر پیاده روی را سخت می کنند.

توصیه می شود قبل از حرکت بندهای کوله را با نخ و سوزن به کوله کوک بزنید تا محکم شود و در مسیر بندها پاره نشوند. در هنگام خرید و یا انتخاب کوله حتما به جنس آن توجه داشته باشید کوله های برزنتی اگرچه استحکام بیشتری دارند اما روند تعریق شما را افزایش می دهند. کوله های نخی انتخاب بهتری برای هوای گرم عراق و پیاده روی اربعین هستند! برخی از زائران برای پیاده روی اربعین از

ساک ها و چمدان های چرخ دار استفاده می کنند چرا که احساس می کنند حمل و نقل آنها راحت تر است اما چون تمام مسیر سطح یکسانی ندارد. وضعیت آسفالت ها در تمام مسیر یکسان نیست و بخشی- از مسیر خاکی است. ممکن است چرخ ها از چمدان جدا شوند و حمل و نقل شان در ادامه راه مشکل باشد. توصیه می شود بجای ساک های چرخ دار از کوله استفاده کنید.

(ب) لباس مناسب

دمای هوای عراق حدود ۵۰ درجه است به همین خاطر زائران حتما لباس خنک به همراه داشته باشند. اصلا نیازی به لباس گرم نیست. هرچند گاهی شبها خنک می شود اما خنکی هوا به حدی نیست که نیاز به لباس گرم باشد. زائران از برداشتن لباس های اضافی بپرهیزند و تا حد الامکان سبک سفر کنند. دو دست لباس خنک برای پیاده روی اربعین کافی است. پس از هربار استفاده از لباس ها و تعریق، می توانند در موکب ها لباس ها را بشویند. به همین خاطر لازم نیست نگران لباس هایشان باشند و لباس های بیشتری به همراه بیاورند.

(ج) زبان و لهجه عراقی

کسانی که علاقه دارند برای کودکان عراقی نیز فعالیت انجام دهند، استفاده از زبان و خصوصاً لهجه عراقی میتواند در ارتباط گرفتن اولیه بسیار موثر باشد. کودکان یا والدین عراقی برایشان جالب است که شما برخی اصطلاحات یا جملات اولیه را به زبان خودشان بیان کنید.

تعدادی از نرم افزارها و جزوات آموزشی و کاربردی را در فایل پیوست پیشنهاد داده ایم.

اصول نگرانی برای نورجان

۱. آموزش مستقیم مطالب دینی ممنوع

سعی کنید به نسبت سن مخاطبی که دارید برنامه ای برگزینید که در ضمن آن برنامه ی متناسب با دنیای کودکانه اش، با مفاهیم و ارزش های دینی و عاشورایی آشنا شود.

۲. روابط عاطفی ایجاد کنید

سعی کنید از باب محبت با آنها سخن بگویید و رفتار کنید. هدیه دهید، همبازی شوید، حال و احوال کنید، هم قد با آنها بنشینید، شوخی کنید و ... مهم تر آنکه این رابطه را ادامه دهید، زود از دستشان عصبی نشوید، یادتان باشد که آنها فقط کودک هستند و رابط عاطفی با شما میتواند آن اثرگذاری تربیتی لازم را داشته باشد.

۳. مسئولیت بدهید

سعی کنید در بازی‌ها و قصه‌ها و فعالیت‌هایی که برایشان دارید، شریکشان کنید و به آنها مسئولیت دهید. نگذارید که تنها شنونده باشند. آنها با مشارکت بیشتر با شما همراه میشوند و احساس بزرگی میکنند.

۴. شخصیت بدهید و احترام بگذارید

کودکان را همانند بزرگترها احترام بگذارید. وقتی به جمع شما وارد میشوند بایستید و از آنها استقبال کنید. نامشان را با پیشوند آقا و خانم صدا کنید. مجموع این برخوردها به آنها احساس بزرگی میدهد و کرامتشان در جمع و برای خودشان حفظ میشود. از قبل حفظ این کرامت بسیاری از نکات تربیتی را یاد میگیرند. با شما نیز رابطه با اعتماد تری برقرار میکنند.

۵. استقلال بدهید

آنها را مجبور نکنید همیشه و همه جا مطابق قوانین بازی یا برنامه شما پیش بروند. به آنها فضا دهید. بگذارید خودشان انتخاب کنند. با زور همراهی نخواهند کرد. سعی کنید به جذابیت برنامه و نوع تعامل خودتان بیشتر پردازید تا بهتر برای رابطه با شما و برنامه‌ها اقناع و جذب شوند.

۶. دخالت نکنید

تا جای ممکن بگذارید خودشان مسائلشان را حل کنند. اگر جایی از فرایند برنامه یا مسابقه شما گیر کردند، اولویت را بدهید به اینکه خودشان مسئله را به کمک بقیه بچه ها حل کنند. در صورت لزوم ورود کنید. حتی در دعواهایشان سریع ورود نکنید. باید خودشان به یک جمع بندی برسند اگر کار ادامه دار یا خطر افزین بود ورود کنید. با این کار آنها یادمیگیرند برای حل مسئله هایشان به کسی وابسته نباشند.

بهنهارت افضاصی نفس ها

فعالیت های پیش‌نهادی صحنه گردان

+ اجرای مسابقه

بازی کردن و مسابقه دادن همیشه مورد استقبال کودکان است. اگر کودکی شما را به عنوان هم بازی قبول کند یعنی شما برای ارتباط گیری با او دیگر مشکلی ندارید. می توانید از بازی ها و مسابقات به عنوان چاشنی محتوا هایتان استفاده کنید تا کودکان پای صحبت هایتان بنشینند.

نمونه مسابقات:

۱. بادکنک

یه بادکنک رو باد می کنید بچه ها حلقه می زنند. بادکنک رو دست یه نفر داده یه موسیقی پخش میکنیم و بلافاصله باید بادکنک رو به دست بغل دستی بدهد ناگهان صدا را قطع میکنید بادکنک تو دست هر کس بمونه از دور مسابقه خارج میشه همینطور این کار را ادامه میدیم تا یک نفر در انتها باقی بمونه

ملاحظات:

به جای موسیقی می‌تونید از یک شعر آموزنده استفاده کنیم تا در حین بازی به آموزش هم داده باشید؛ مثلاً از این شعر معروف هم همیشه استفاده کرد:

این توپ، توپ شیطونه

پیا تو دستت نمونه

تو دست هر کی بمونه

از بازی بیرون می‌مونه

شعر رو می‌تونید در بعضی-مواقع سریع و در بعضی-مواقع آهسته بخونید تا هیجان بیشتری به مسابقه بدهید

۲. زو یا نفس

مسابقه نفس یا همون زوو هست به این شکل که یه کلمه رو می‌خوایم که طرف شروع کنه به کشیدن یک نفس بدون اینکه کشش صدا قطع بشه و به محض شروع شدن زمان رو محاسبه میکنیم و به محض قطع شدن صدا زمان رو نگه میداریم؛ در انتها هر کس که بتونه تایم بیشتری اون کلمه رو بکشه برنده خواهد بود.

۳. زوج یا فرد

کودکان را به خط کنید و بگویید که با اعداد زوج بنشینند و با اعداد فرد بلند شوند. آنها که اشتباه کنند به تدریج حذف می شوند و نفر آخری برنده است.

۴. پانتومیم

کودکان را به دو گروه تقسیم کنید به نوبت یکی از افراد گروه باید سعی کند مفهومی را با اجرای پانتومیم به دیگران بفهماند. از کودکان بخواهید با حرکات دست‌ها و بدن، این مفهوم را انتقال دهد. با این کار، او می‌آموزد که از بدنش برای برقراری ارتباط استفاده کند و مهارت‌های کافی را برای تقویت زبان بدن یاد می‌گیرد.

ملاحظه: می‌توانید کلماتی را متناسب با اربعین آماده و از آنها استفاده کنید.

۵. هُب

کودکان به صورت حلقه می‌نشینند. نفرات شروع به شمارش می‌کنند نفر اول یک، نفر دوم دو و... با ضریب مشخصی مثلا ۵ اون نفر باید به جای عدد بگه هب. هرکس اشتباه کند خارج می‌شود و در آخر نفر باقیمانده برنده است.

۶. سنگ کاغذ قیچی

به صورت دو به دو سنگ کاغذ قیچی بازی کنند برنده ها باهم به صورت حذفی.

+ سرود و همخوانی

پخش سرود و خصوصا همخوانی کودکان با آن، گاهی در مسیر اربعین، میتواند روح تازه ای برای لحظاتی به زائران دهد و نفسی تازه کند. کودکان با احساسات لطیفشان با سرود ارتباط برقرار میکنند و همراهی میکنند و میتوانند جوی عاشقانه یا حماسی برای لحظاتی ایجاد کند.

امکانات مورد نیاز:

باند و میکروفون مناسب برای پخش صوت

نکات و ملاحظات:

- از سرود های آشنا و شنیده شده برای کودکان استفاده کنید سریع تر ارتباط بگیرند و خاطره انگیز باشد
- از قبل تعدادی از کودکان را آماده کرده و تمرین کنید و بعد به ناگهانی در زمان مناسب که سر و صدا کم باشد و نزدیک اذان نباشد، صوت را پخش کنید. بچه ها را در مکان مناسب مستقر کنید و شروع به خواندن کنید. کم جمعیت جمع میشود.

- اجازه دهید کودکان دیگر از هر جا به جمع شما اضافه شوند و همراهی کنند. حتی اگر نظم صحنه کمی به هم بریزد. جو هرچه انعطاف پذیر تر باشد برای زائران و والدین دلنشین تر است.

- بگذارید والدین با موبایل هایشان این صحنه را ثبت کنند. حتی آنها را تشویق کنید تا از کودکانشان فیلم بگیرند.

+ برش کاغذ

با تا کردن کاغذ و برش آن اشکال جالبی بسازید تا کودکان مجذوب شما بشوند شما می توانید در زمانی که کودکان منتظر برش کاغذ هستند تا ببینند در نهایت چی ساخته می شود فرصتی است تا شما برای آنها صحبت کنید یا قصه بگویید. **نکته:** شما میتوانید در این نقش از ابزار پرده خوانی و قصه گویی هم در فرایند اجرا استفاده کنید. (توضیح در نقش قصه گردان)

فعالیت های پیشنهادی قصه گردان

+ پرده خوانی

پرده خوانی نقل داستان های عاشورایی است از روی پرده ای که دارای تصاویر است. یک نفر به عنوان نقال با لحن شیوا و روایتی کودکانه به نقلی و بیان داستان های هر پرده میپردازد.

امکانات مورد نیاز:

- پرده های چاپ شده (یا آماده)
- تهیه و تسلط بر داستان های پرده
- چوب دستی مناسب برای اشاره به تصاویر پرده

نکات و ملاحظات:

- فعالانه و با انرژی مناسب و با تغییر تن صدا ارتباط کودکان با داستان را حفظ کنید.
- از مشارکت خود کودکان نیز در مسیر داستان استفاده کنید.
- سوال پرسید یا از آنها بخواهید خودشان را جای شخصیت های داستان بگذارند و بعد پاسخ دهند یا تصمیم بگیرند.

- با کمک خود کودکان داستان را جمع بندی کنید و از آنها بخواهید فهم خودشان و نکاتی که درک کرده اند را بیان کنند.

نکات آموزشی پرده خوانی:

- یک تجربه جدید

پرده خوانی روشی است که بچه‌های این دوره کمتر با آن روبه‌رو شده‌اند و یا حتی آن را تجربه نکرده‌اند، همین تازگی می‌تواند بر تاثیرگذاری آن بیافزاید.

- روش اجرا

قبل از هرچیز شما احتیاج دارید تا مواد اصلی داستان و مواردی که قرار است بیان شود را برای خودتان طرح اولیه بزنید. این به این معناست که بدانید شما می‌خواهید کدام قسمت از داستان واقعه عاشورا را روایت کنید.

پرده خوانی بدون شور و حرارت در بیان ماجرا، همان داستان تعریف کردن ساده است. این روش احتیاج دارد تا شما با استفاده از چاشنی‌هایی مانند تغییر تون صدا، تغییر ریتم بیان موضوع، حرکتهای مرتبط با داستان و... موضوع را به بچه‌ها منتقل نمایید. اگر گروه سنی فرزندان شما در اواخر دوره دبستان باشد، می‌توانید این قسمت از ماجرا را به عهده خودشان بگذارید تا هر کدام بخشی از

ماجرای آن را از روی تصاویر و نوشته‌هایی که شما برای‌شان تهیه کرده‌اید اجرا کنند. این روش برای آن‌ها شاید جذاب‌تر نیز باشد چرا که خودشان هم قسمتی از برنامه هستند و همین واگذاری مسئولیت را نشانه بزرگی از قبول کردن آن‌ها به عنوان فردی دارای توانمندی، می‌دانند.

+ قصه‌گویی

قصه‌گویی برای کودکان اگر با اجرای مناسب قصه‌گو همراه باشد می‌تواند جذب کننده و آموزنده باشد.

امکانات مورد نیاز:

- کتاب داستان مناسب رده سنی مخاطب.
- ترجیحاً کتاب دارای تصاویر باشد و به تعداد تهیه شود تا هنگام قصه‌گویی کودکان کتاب‌ها را ورق بزنند و تصاویر را تماشا کنند.

نکات و ملاحظات:

تن صدا را تغییر دهید!

مهم نیست چه داستانی برای کودکان می‌گویید، لحن صدای شما می‌تواند هم به درک داستان و هم به درگیر کردن کودکان در روند داستان کمک کند. از صدای خود برای انتقال داستان استفاده کنید. برای این کار شما می‌توانید: صدایتان را آهسته یا تند کنید و حجم صدای خود را تغییر دهید و در زیر و بمی صدای خود تغییر ایجاد کنید.

ایده خوب دیگر این است که از صداهای متفاوت برای شخصیت‌های مختلف داستان استفاده کنید. این به کودکان کمک می‌کند تا بین همه افراد مختلف تمایز قائل شوند و همچنین می‌تواند به آنها کمک کند تا شخصیت‌ها را به طور مؤثرتری تجسم کنند.

سوال پرسید!

شما می‌توانید در هنگام قصه‌گویی برای کودکان مکث کنید و چند سوال از آنها پرسید. این سوالات علاوه بر اینکه کمک می‌کند کودک با داستان درگیر شود می‌تواند به شما اطمینان دهد که او در حال دنبال کردن داستان است. کودک را تشویق کنید تا هم در مورد اتفاقات داستان و هم در مورد احساساتش در طول داستان با شما صحبت کند. این روش باعث می‌شود کودک احساسات

شخصیت‌های داستان را نیز به خوبی درک کند. در واقع می‌توان گفت قصه‌گویی یکی از بهترین روش‌ها برای آموزش همدلی به کودکان است.

گاهی نیز کودکان در حین داستان خواندن در مورد بخش‌های مختلف قصه سوال می‌پرسند. یک قصه‌گوی خوب هیچ‌وقت سوالات کودکان را بی‌پاسخ نمی‌گذارد. شما به عنوان مربی باید این پرسش‌گری را تشویق کنید و به تک‌تک سوالات کودکان پاسخ دهید.

توقف برای پرسیدن سوالات از کودکان در حین خواندن یا گفتن داستان می‌تواند به آنها کمک کند که در داستان درگیر شده و اتفاقات را دنبال کند. آنها را تشویق کنید که هم در مورد آنچه اتفاق می‌افتد و هم در مورد احساسشان در طول داستان، پاسخ دهند.

آموزش ببینید!

از ویدئوهای آموزشی که اینترنت است استفاده کنید تا مهارت‌های قصه‌گویی را بیاموزید و آنها را تقویت کنید

فعالیت‌های پیش‌نهادی بازی‌گردان

+ بازی

بازی کردن پیشنهادی است که هیچ کودکی نمی تواند در مقابل آن مقاومت کند. فرقی نمیکند کجا و چطور، شما میتوانید کودک را با بازی جذب کنید و مطمئن باشید که با ادامه برنامه های شما همراهی میکنند. همچنین کودکان بیشتر از هرچیز با بازی یاد میگیرند. پیشنهاد ما دو سبک بازی های فکری و حرکتی است. این بازی ها مهارت های حرکتی و فکری کودکان را تقویت میکند. همانطور که گفتیم یکی از راه های انس گرفتن کودکان با اهل بیت ع نیز به وسیله ایجاد یک تجربه شیرین در محیطی مثل اربعین است که "بازی"، به خوبی این هدف را محقق میکند.

نمونه بازی های رومیزی و فکری:

۱. بازی نعمت شماری

امکانات: امکانات خاصی نیاز ندارد

شیوه بازی: در این بازی شما با کمک بچه ها یکی از نعمت های خدا مثل: چشم، گوش، دست و ... رو انتخاب میکنید. سپس از بچه ها میخواهید که به نوبت یکی از فایده های نعمت خدا را نام ببرند

مثلا نفر اول میگوید: اگر دست نبود نمیتوانستیم مشق بنویسیم

نفر دوم میگوید: اگر دست نبود نمیتوانستیم غذا بخوریم

و ...

هرکدام به نوبت یک فایده میگویند. این بازی حدود ۵ دور ادامه میابد. هرکس بتواند تا دور آخر سریع، بدون اشتباه و بدون تکرار یکی از فایده های نعمت خدا را نام ببرد برنده بازی است.

در پایان پس از مشخص شدن برنده، شما بچه ها را جمع میکنید و برای شکرگزاری نعمتی که نام برده شد دعا میکنید. مثلا اگر در مورد نعمت دست بود

میگویید: خدایا از تو ممنونیم به خاطر نعمت دست که با آن غذا میخوریم

بچه ها نیز در جواب میگویند که : خدایا ممنونیم

این دعا با جمله خدایا از تو ممنونیم به خاطر نعمت دست که ...

ادامه پیدا میکند.

ملاحظات:

- سعی کنید از نعمت های آشنا و کاربردی استفاده کنید تا در حد سن

مخاطبتان باشد.

- سعی کنید در دعای پایانی از جملات خود کودکان برای شکرگزاری استفاده کنید.

- پس از بازی به آنها یادآوری کنید که چقدر یک نعمت میتواند به ما کمک کند و چقدر باید شکرگزار خدا باشیم.

۲. بازی جنگا یا برج هیجان

امکانات: یک بسته از بازی (۱۸ عدد مکعب چوبی یک اندازه)

روش بازی: برای شروع بازی باید بلوک‌های چوبی را به صورت افقی و عمودی روی هم بچینید تا یک برج ۱۸ طبقه چوبی ساخته بشود. این برج باید ۱۸ طبقه و در هر طبقه باید ۳ بلوک قرار بگیرد. بلوک‌ها باید یک ردیف افقی و یک ردیف عمودی چیده بشود. بعد از اینکه برج چوبی تکمیل شد، بازیکنی که برج را چیده باید بازی را شروع کند. روش بازی به این صورت است که هر بازیکن به نوبت باید یک بلوک چوبی را از هر جایی غیر از دو ردیف اول (بالای برج) بردارد. هر بازیکنی که برج را خراب کند، باخت است!

ملاحظات:

- این بازی هیجان بالایی دارد. سعی کنید مکان آرام تری در میان موکب ها یا مسیر برای جمع کردن و اجرای بازی برای بچه ها پیدا کنید.
- بگذارید خودشان بازی را پیش ببرند و کمترین دخالت یا کمک داشته باشید.

۳. پازل یا جورچین

- امکانات: چند صفحه پازل به هر تعداد که شما میتوانید
- روش بازی: هر صفحه ای تعداد مشخصی تیکه دارد که کودکان باید تکه ها را طبق شکل صفحه پیدا و جای گذاری کنند. پازل های اربعینی و مذهبی در فایل پیوست موجود است.

ملاحظات:

- سعی کنید حداقل حدود ۳ تا ۵ صفحه همراه داشته باشید که اگر کودکان بیشتری به جمع اضافه شدن، هر جورچین را دو یا سه نفر حل کنند.
- مراقب باشید تکه های جورچین خراب یا گم نشود.

۴. بازی فکری گنج نخلستان

- امکانات: بسته بازی (هر بسته بازی ۲ تا ۴ نفر ظرفیت دارد)

شرح بازی: هدف این بازی «رویارویی و کنش کودکان با مفهوم پیاده روی اربعین» تیم ما سعی کرده است در قالب یک بازی فکری این مفهوم را برای کودک تعریف کند. «گنج نخلستان» قرار است پای سفر قلب های کوچک و زلال بچه های شش سال به بالا را به این حریم بهشتی باز کند، آن هم با چاشنی هوش و سرگرمی! بازی گنج نخلستان دارای چهار مهره بازیکن هست... قد هر مهره ۴ سانتی متر، دست ساز، خمیری و نشکن می باشد. این چهار مهره اصلا معمولی نیستند بلکه هر کدام نماد یکی از ملیت هایی هستند که در پیاده روی اربعین شرکت کردند... فرزند ما با انتخاب یکی از مهره ها در نقش آن مهره در بازی پیاده روی اربعین شرکت می کند تا به گنج برسد. اطلاعات بیشتر و جامع از بازی، در دفترچه راهنمای بازی به سه زبان دنیا درج شده است.

ملاحظات:

- به علت ظرفیت ۲ تا ۴ نفره بازی، زمان و مکانی را در نظر بگیرید که با تعداد کمتری از کودکان مواجه هستید.

————— فعالیت های پیشهداری فرار باسی —————

+ اوریگامی

اوریگامی کاردستی جالب و محبوبی است که اصولاً با تا زدن کاغذ درست می‌شود. ساخت انواع اشکال جالب از ساده تا پیچیده؛ مثل انواع گل، نشان کتاب، خیمه، پرنده و... هدف اوریگامی است. اوریگامی علاوه بر اینکه یک کار بسیار لذت بخش برای کودکان است به تقویت توانایی حرکت دست کمک می‌کند.

امکانات مورد نیاز:

- کاغذ به شکل مربع به تعداد مناسب
- قیچی
- چسب ماتیکی یا نواری

نیروی انسانی:

یک فرد مسلط به فرایند ساخت اشکال اوریگامی انتخاب شده، و دارای توان ارتباط گیری با کودکان

نکات و ملاحظات:

- در انتخاب شکل برای کودکان، به رده سنی توجه کنید.

- با توجه به رده سنی به آنها در ساخت شکل کمک کنید.
- تا جای ممکن اولویت را بدهید به اینکه خودشان شکل ها را بسازند. در صورت ضرورت کمک کنید. وقتی کودک با زحمت خودش کار را به سرانجام برساند، احساس اعتماد به نفس و نشاط بیشتری میکند. همچنین خاطره بهتری برایش به یاد می ماند.

+ کاردستی

ساخت کاردستی خلاقیت کودکان را تقویت می کند. همچنین دقت و مهارت کار با دست را افزایش می دهد و از همه مهم تر موفقیت در ساخت، به کودکان اعتماد به نفس می دهد.

نکات و ملاحظات:

- کاردستی های خلاق کودکان را تشویق کنید

امکانات مورد نیاز:

- قیچی، چسب، کاغذ، مقوا، کاغذ رنگی و...

————— فعالیت های پهنه‌داری نفاَس باسِی —————

+ رنگ آمیزی یا نقاشی

رنگ آمیزی یکی از غرفه های متداول در موبک هاست. به دلیل جذابیت رنگ زدن و حضور رنگ های مختلف میتواند خصوصا برای دختران بسیار جذاب باشد. شما می توانید طرح های آماده با خود داشته باشید تا کودکان فقط رنگ آمیزی کنند یا برگه سفید داشته باشید که نقاشی بکشند.

امکانات مورد نیاز:

- به حداقل پنج بسته مداد رنگی ۱۲ رنگ نیاز است
- برگه های چاپ شده یا برگه سفید. (از آن جایی در پیاده روی مدت زمان توقف خانواده ها ممکن است کم باشد میتوان در ابعاد a5 چاپ کرد تا نیاز به رنگ آمیزی کمتری داشته باشد)

- تراش و پاک کن

- جایزه و شکلات

نکات و ملاحظات:

- ایجاد خاطره خوب برای کودکان اصل مهم این برنامه است پس به کودکان جایزه داده شود حتی اگر یک شکلات باشد.
- اجازه دهید بچه ها خودشان رنگ آمیزی کنند برای آن ها رنگ نکنید

فعالیت های پهنه‌سازی عکاسی با سی

عکاسی میتواند بسیار خاطر انگیز باشد. از کودکان در حالت های خاص و در مکان های مناسب از مسیر عکاسی کنید، هنگام خدمت رسانی به زائرین، پرتره در موبک یا در مسیر و جاده و ...

امکانات: گوشی موبایل با کیفیت مناسب و با قابلیت عکاسی پرتره

دوربین عکاسی (با وای فای باشد می تواند سریع تر عکس هارا به موبایل منتقل کرد)

لپ تاپ و رم ریدر برای انتقال عکس ها

ملاحظات:

- به کودکان و پدر مادرهایشان اطلاع دهید و از آنها بخواهید که اجازه دهند عکاسی کنید. اگر سوژه ای خاصی برای عکاسی داشتید، بعد از عکاسی حتماً آن کودک و پدر و مادرش را خبر کنید تا عکس را به او بدهید.
- با دریافت شماره از والدین به صورت مجازی فایل عکاس هارا برایشان ارسال کنید. بهتر است همانجا در مسیر اینترنت داشته باشید تا بتوانید در اسرع وقت ارسال کنید.

فعالیت های پیشنهادی عمویا دایه

احسان و هدیه دادن از بهترین راه ها برای جلب محبت و علاقه است. اگر خاطرات کودکی خود را مرور کنیم، مطمئناً پی خواهیم برد که بخش زیادی از شیرین ترین لحظات زندگی که در خاطر مان ثبت و ضبط شده است، مربوط به لحظاتی ست که هدیه ای گرفته ایم و حتماً با آن چقدر ذوق کرده ایم! در مسیر پیاده روی اربعین نیز، یکی از بهترین و دم دستی ترین راه های ابراز محبت، برقراری ارتباط صمیمانه، ایجاد عُلقه و اثرگذاری فرهنگی، دادن هدیه به کودکان و نوجوانان ایرانی و عراقی ست.

حتما کودکانی که سینی های بزرگی پر از خرما یا شربت و نان و ... بر دست گرفته اند را دیده اید. این تازه همه کودکانی که در موکب ها فعالیت میکنند نیستند. قطعا این کودکان از هدایا و توجهات شما بسیار خوشحال میشوند. با هدیه به این کودکان، هم یک خاطره شیرین برایشان از اربعین باقی میگذارید، و هم وحدت بین امت، و قدردان بودن ایرانیان را نشان میدهید.

موقع دادن هدیه، مخصوصا به کودکان عراقی، بهتر است به این موضوع اشاره نکنید که "این هدیه از طرف مردم ایران یا از طرف حضرت رضا (ع) به خادمان امام حسین است." که علاوه بر ایجاد خاطره خوب، علاقه خاصی هم در وی ایجاد شود.

در این بخش با نمونه هایی از این هدایا آشنا خواهیم شد:

۱. پیکسل:

پیکسل از آن دسته هدایایی است که علاوه بر هزینه کم، فضای کمی از کوله شما را اشغال میکند.

نکته مهمی که در اینباره وجود دارد، این است که تلاش کنید قبل از دادن هدیه، با کودک کمی صحبت کنید، سپس پیکسل را خودتان به لباس او نصب کنید. درباره هزینه شایان ذکر است، که قیمت هر پیکسل از ۳۰۰۰ الی ۶۰۰۰ تومان متغیر است.

در کنار خرید حضوری از بازار، میتوان از طریق وبسایت های مختلف هم به این کالا دست پیدا کرد.

۲. مدال یا نشان خادمی:

یکی از هدیه های مناسب برای کودکانی عراقی که در حال خدمت رسانی به زائرین هستند، دادن نشانی به عنوان خادمی است. این نشان که در قالب پیکسل است باید با بیان و شرایط متفاوتی به کودکان اهدا شود. حتما به آنها یادآوری کنید که این نشان خادمی امام حسین ع است که نشان میدهد شما شبیه یاران امام حسین در کربلا در حال یاری امام خود هستید. بهتر است چند کلمه ای به کودک توضیح دهید تا اهمیت این نشان و هدیه را درک کند و با دید و احساس بهتری آن را به لباس خود بچسباند.

بهتر است یک طرح یکسان از بین پیکسل‌ها انتخاب کنید و به همه کودکان از یک طرح بدهید تا احساس وحدت و هویت مشترک بیشتری به آنها دست بدهد.

۳. سربند:

دادن سربند و بستن آن به پیشانی، خود حرکتی زیبا و نمادین در جهت حفظ شعائر است.

وجه تمایز سربند این است که بخاطر وزن کم و قیمت به صرفه، میتوان تعداد بالایی از آن را خریداری کرد و در مسیر به کودکان هدیه کرد.

فقط دو نکته حائز اهمیت است. اول اینکه مانند مورد قبل، بهتر آن است که شخص اهداکننده، خود سربند را به پیشانی کودک ببندد تا خاطره این ارتباط کوتاه به خوبی در ذهن نقش ببندد.

نکته بعدی این است که ترجیحا شخص اهداکننده، خود سربندی به پیشانی بسته باشد، که کودک این موضوع را مشاهده کند و به بستن مداوم آن ترغیب شود.

۴. چفیه:

چفیه نیز از آن هدایایی ست که با خود هویت خاصی به همراه دارد، و اهدای آن میتواند این هویت خاص مذهبی-انقلابی را منتقل کند! البته بخاطر هزینه بالا و حجم زیاد داخل کوله، طبعا تعداد کمتری را پاسخگو خواهد بود.

۵. لوازم زینتی و زیورآلات:

هدیه هایی از جنس زیورآلات مخصوصا برای دختران بسیار جذاب است و طبعا میتواند اثر مضاعفی را برای آنها داشته باشد. چرا که این هدیه فقط به راهپیمایی اربعین و مجلس عزاداری ختم نمیشود و میتواند در موقعیت های مختلفی، او را همراهی کند.

البته نکته قابل تامل هزینه بالای بعضی- از این لوازم زینتی نسبت به دیگر هدایاست؛ اما اگر مشکلی با هزینه برخی از آنها نداشته باشیم، به نظر میرسد جزو بهترین و ارزشمندترین هدایا باشد؛ در ادامه به پیشنهاد برخی از این زیورآلات که ظرفیت هدیه دادن دارند می پردازیم:

الف) بج سینه:

بج سینه قطعه‌ای فلزی از جنس برنج است که به وسیله یک سوزن ظریف و گیره بسیار مطمئن به یقه کت، اورکت، مانتو، چادر، کیف دستی یا حتی کوله پشتی نصب می‌شود و محدودیتی برای جنس پارچه زیرش ندارد.

(ب) گردن‌بند:

گردن‌بند هایی از جنس برنج با طرح های مختلف که برای دختران هدیه بسیار مناسبی خواهد بود.

(ج) گیره روسری:

گیره روسری از وسایل پر کاربرد برای خانم ها، به خصوص دختران نوجوان است. اما اگر این گیره شمایی مذهبی داشته باشد، میتواند علاوه بر زیبایی، معنایی خاص را نیز انتقال دهد.

(د) دستبند:

وسیله ای زینتی ست که انواع مختلفی دارد، و هم برای دختران و هم برای پسران قابل استفاده است. هرچند که به لحاظ تربیتی برای پسران پیشنهاد نمیشود.

(ه) تسبیح:

تسبیح هدیه ای مناسب برای سنین مختلف است. یعنی حتی برای بزرگسالان هم میتواند هدیه ای ارزشمند به حساب بیاید. اما چه خوب است تسبیح با طرح های ویژه محرمی باشد تا متناسب با فضای اربعین و حال و هوای زائران سیدالشهدا باشد.

۶. عروسک:

شاید مواردی که ذکر شد، هیچکدام برای کودکان زیر ۳-۴ سال، نتواند آنقدری که باید، موجبات فرح و ذوق کودکان را به خود فراهم کند. اما عروسک طور دیگری در این کودکان اثر میکند. لذا این هدیه، فقط مختص کودکان خردسال است.

نکته قابل توجه اینکه عروسک هایی با طرح مذهبی با تعداد و تنوع بسیار کمی در بازار موجود است و به سختی می توان موارد مناسبی یافت. اما به پیوست چند مورد از فروشگاه های مجازی را که به فروش این کالا مشغول هستند، به شما معرفی می کنیم؛ فقط یادتان باشد، که این هدیه به خاطر حجم زیادی که در کوله دارد، محدودیتی را درباره تعداد آن ایجاد میکند.

۷. پرچم کوچک:

پرچم کودک متناسب با سلیقه‌ی کودکان طراحی شده است و برای استفاده در راهپیمایی‌های مذهبی مانند اربعین و دسته‌های عزا مانند روز عاشورا بسیار کاربردی است و باعث انس و الفت هرچه بیشتر کودکان با مفاهیم عاشورایی می‌شود.

۸. تنقلات:

دادن خوراکی‌های خوشمزه به بچه‌ها، همیشه برای آنها لذت بخش و شیرین است. اگر تمهیدی اندیشیده شود تا خوراکی‌های جذاب (ترجیحا سالم) در مسیر همراه خود داشته باشید، و در فرصت‌های مناسب به کودکان اهدا کنید، برای آنها جذاب خواهد بود.

فقط چند نکته مهم؛ در انتخاب تنقلات باید دقت نمود، چیزهایی انتخاب شوند، که علاوه بر کم حجم بودن، احتمال خرد شدن، آب شدن و از بین رفتن شان کمتر باشد. در ثانی، باید مراقب بود تا این موارد حین حمل کردن در پشت کوله و بین وسایل دیگر، از بین نروند.

جهت دریافت پیوست
های بسته راهنما
و اطلاع از چگونگی
دریافت بسته های
حمایتی به کانال ایتا
[@heyatkoodak](https://t.me/heyatkoodak)
مراجعه بفرمایید

